

osztályok a Központban és a N. V.-nál igen jó munkát végeztek és ezt a munkájukat a vállalat vezetőségének mindenütt sokkal fokozottabb mértékben kell támogatni.

4. Az ideai üzemtervsémának még hiányossága — de pótlólag beépítjük — a szállítási tervezetet, mely tartalmazza részletesen a N. V. szállítási kötelezettségeit választékonként és főbb fogyasztóként. Ennek betartása kötelező lesz mindkét félre nézve. Ezzel elkerülhető lesz az a felesleges zaklatás, mely ma az egyes vállalatokat sokszor alaptalanul éri és elkerülhető lesz az a kapkodás, mellyel nem egy esetben az átvevők az érvényes kötelezettségeket megváltoztatva máshová irányítják az árut, lehetetlen szállításokat követelnek stb.

5. Általában rendkívül komolyan irányt kell venni a költségek minden irányban való csökkentésére és a bevételek fokozására, hogy az üzemek pénzügyi mérlege egyensúlyba kerüljön. Meg kell említeni, hogy egyes vállalatok az 1949. évben a részükre engedélyezett létszámkeretet messze felülmúlták. Ha ezeket a vállalatokat közelebbről megvizsgáljuk, azt látjuk, hogy a létszámemelés sem a munkáskáderek, sem a szakemberek vonalán történt, ami nemhogy elősegítene, hanem rendkívüli mértékben hátráltatja a munkát, mert növeli az adminisztrációt és fékezi ténylegesen a dolgozók munkáját. A létszámkérdést minden vállalatnak alaposan felül kell vizsgálni, a N. V. központok létszámát csökkenteni kell, az erdőgondnokságokét pedig növelni. Felül kell vizsgálni a dolgozók minőségét is és a szükséges tanfolyamok rendezésével lehetővé kell tenni, hogy mindenki valamilyen képesítést nyerjen. Itt elsősorban a könyvelők kiképzésére kell nagy gondot fordítani. Ezek át- és kiképzésével lehetővé kell tenni, hogy a szakemberek most már végre a közvetlen termelés kérdésével foglalkozhassanak.

Alaposan felül kell vizsgálni a dologi kiadásokat is, ahol még komoly csökkentés érhető el. A szállítási és közlelési költségek vonalán elsősorban a jó szervezéssel érhető el jelentős megtakarítás. Erre a vonalra a jelenleginél több szakember állítandó be, akiket elsősorban az adminisztráció vonaláról kell biztosítani.

Általában megállapítható, hogy a kiadások túl a bevételek alá vannak méretezve. Mindez lehetővé teszi, hogy minden vállalat túlteljesítse az üzemtervet és az előirányoztnál kedvezőbb pénzügyi és gazdasági mérleget érjen el.

Az előttünk álló átszervezés ugyan zökkenőt fog még okozni a vállalatok gazdálkodásában, de az 1950. évben meg kell végre találni az erdőgazdaság tartós szervezeti formáját és ki kell alakítani gazdasági egyensúlyát, hogy az ötéves terv folyamán szervesen illeszkedjék az egész nemzetgazdaságunk szerkezetébe és teljesítse azt a feladatot, melyet dolgozó népünk joggal elvár tőle.

A TERVMUNKÁRÓL

Lonkai János

„A szocialista munkaverseny a tömegek erőteljes forradalmi önkritikájának kifejezése, mely a dolgozók millióinak alkotó kezdeményezésére támaszkodik.” (Sztálin.)

338.984 3

Az 1950. évi részlettervek elkészítéséről szóló alaprendelet végrehajtása során igen sok nehézséggel kellett megküzdeni.

Nehézségek voltak azért, mivel a vállalatok műszaki és tervezési felkészültsége nem volt minden esetben kielégítő, de nehézségeket okozott az is, hogy a tervekészítés különböző szakaszai között a még el nem sajátított gyakorlati készség hiánya miatt az összefüggések felmérésére és az egymást kiegészítő döntő tényezők kölcsönhatásának kiértékelésére alig kerülhetett sor.

Ezért nyilvánvaló, hogy a tervmunka törvényszerű összefüggéseit mielőbb meg kell határozni.

Épülő szocialista társadalmunk gazdasági szükségleteinek megfelelően új társadalmi erők keletkeznek és ezek az új erők megszervezik és mozgósítják a tömegeket. Ilyen új erő: a tervmunka minőségi fejlesztése.

Ahogy a tervgazdálkodás a szocializmus gazdálkodási formája, úgy a jól elkészített terv a tervgazdálkodásnak alapja. Tervgazdálkodás-

sunknak akkor lesz döntő sikere, ha a vállalatok kifogástalan részletterveket készítenek.

Kérdés, hogy a tervekészítés különböző szakaszai között milyen törvényszerű összefüggések vannak?

Nem vitás, hogy a tervmunka minőségét a legfontosabb mutatószámok helyes összefüggése határozza meg. Ezek a legfontosabb mutatószámok és irányértékek a következők: 100 Ft munkabérre eső nettó termelési érték, szükséges munkaórák száma, munkáslétszám, 100 Ft anyaghányadra vagy teljes önköltségre eső termelési érték stb.

Lássuk, hogy a felsorolt mutatószámok között milyen összefüggéseket lehet megállapítani.

A bér-, anyag-, regiehányadnak és teljes önköltségnek nagyságát a termelési értékhez viszonyítva a következő képlet fejezi ki:

$$y = \frac{100^2}{x}$$

ahol y = 100 Ft költséghányadra eső termelési érték,

x = a költség-hányadnak a termelési értékhez viszonyított százaléka.

Pl. Ha a munkások munkabérhányada bérjárulék nélkül 7%, bérjárulékkal együtt 8%, a teljes munkabéralap 11%, a közterhekkal növelt teljes munkabéralap 15%, az anyaghányad 65%, a regie 8%, a teljes önköltség 88% és az akkumuláció 12%, a 100 Ft költség-hányadra eső termelési értékek a következők:

$$y_1 = \frac{100^2}{7} = 1428.57 \text{ Ft}$$

$$y_2 = \frac{100^2}{8} = 1250.00 \text{ Ft}$$

$$y_3 = \frac{100^2}{11} = 909.09 \text{ Ft}$$

$$y_4 = \frac{100^2}{15} = 666.66 \text{ Ft}$$

$$y_5 = \frac{100^2}{65} = 153.85 \text{ Ft}$$

$$y_6 = \frac{100^2}{88} = 113.63 \text{ Ft}$$

ahol y_1 = a bérjárulékok nélkül értelmezett 100 Ft fizikai munkabérre eső termelési érték,

y_2 = a bérjárulékokkal együtt értelmezett 100 Ft fizikai munkabérre eső termelési érték,

y_3 = a 100 Ft összmunkabérre eső termelési érték,

y_4 = a közterhekkal növelt 100 Ft összmunkabérre eső termelési érték,

y_5 = 100 Ft anyaghányadra eső termelési érték,

y_6 = 100 Ft teljes önköltségre eső termelési érték.

Az alábbi táblázat a 100 Ft költségre eső termelési értékeket tünteti fel a költség-hányad viszonyában:

A termelési érték a költség-hányad viszonyában.

Költség-hányad viszonya a term. értékhez	100 Ft költségre eső term. érték	Költség-hányad viszonya a term. értékhez	100 Ft költségre eső term. érték	Költség-hányad viszonya a term. értékhez	100 Ft költségre eső term. érték	Költség-hányad viszonya a term. értékhez	100 Ft költségre eső term. érték	Költség-hányad viszonya a term. értékhez	100 Ft költségre eső term. érték
%	Ft	%	Ft	%	Ft	%	Ft	%	Ft
1	10000	21	476.19	41	243.90	61	163.93	81	123.45
2	5000	22	454.54	42	238.09	62	161.29	82	121.95
3	3333.33	23	434.78	43	232.56	63	158.73	83	120.48
4	2500	24	416.66	44	227.27	64	156.25	84	119.04
5	2000	25	400.00	45	222.22	65	153.85	85	117.64
6	1666.66	26	384.62	46	217.39	66	151.51	86	116.27
7	1428.57	27	370.37	47	212.76	67	149.25	87	114.94
8	1250	28	357.14	48	208.33	68	147.06	88	113.63
9	1111.11	29	344.83	49	204.03	69	144.93	89	112.36
10	1000	30	333.33	50	200.00	70	142.86	90	111.11
11	909.09	31	322.58	51	196.03	71	140.85	91	109.89
12	833.33	32	312.50	52	192.30	72	138.88	92	108.69
13	769.23	33	303.03	53	188.67	73	137.00	93	107.50
14	714.28	34	294.12	54	185.18	74	135.13	94	106.33
15	666.66	35	285.71	55	181.81	75	133.33	95	105.26
16	625.00	36	277.77	56	178.57	76	131.58	96	104.16
17	588.23	37	270.27	57	175.44	77	129.87	97	103.09
18	555.55	38	263.16	58	172.41	78	128.20	98	102.04
19	526.32	39	256.41	59	169.49	79	126.58	99	101.01
20	500.00	40	250.00	60	166.66	80	125.00	100	100.00

A táblázatba foglalt adatok alapján a munkabérre, anyagfelhasználásra és teljes önköltségre eső termelési értéket bármely esetben megállapíthatjuk.

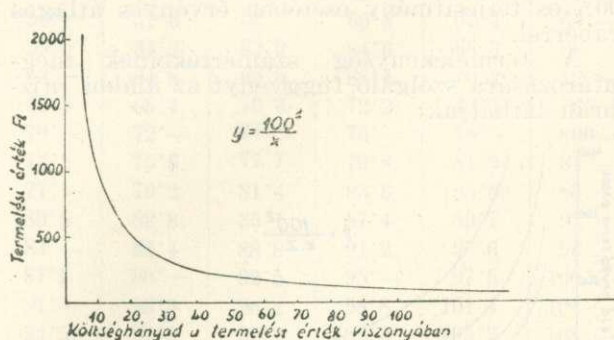
Nem okoz zavart a terváron és folyóáron való tervezés különbsége sem.

A számértékek függvényét az alábbi rajzban láthatjuk.

Az egy munkaóra eső bruttó termelési értéket úgy kapjuk meg, hogy a bérjárulékok nélkül értelmezett 100 Ft fizikai munkabérre eső termelési értéket osztjuk a 100 Ft bér-hányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák számával, vagyis:

$$t = \frac{y}{z} = \frac{100^2}{x \cdot z}$$

ahol t = egy munkaóra eső bruttó termelési érték,

x = a munkabérhányadnak a termelési értékhez viszonyított százaléka,

$z = 100$ Ft bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák száma.

Pl, ha $x = 7$, $z = 32$, akkor:

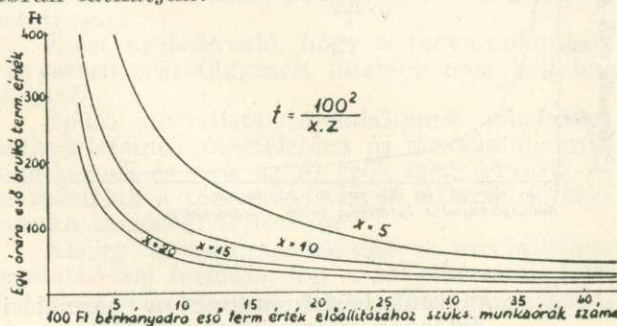
$$t = \frac{100^2}{x \cdot z} = 44'64 \text{ Ft}$$

Az alábbi táblázat az egy munkaórára eső bruttó termelési értékeket tartalmazza, 100 Ft bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák száma és a munkabérhányadnak a termelési értékhez való százalékos viszonyában.

Munkabér- hányad viszonya a termelési értékhez %	Egy munkaórára eső bruttó termelési érték Ft-ban, ha 100 Ft bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák száma										
	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	vagyis az átlagos órabér 100%-os teljesítmény esetében										
	3'33	3'23	3'13	3'03	2'94	2'86	2'78	2'70	2'63	2'56	2'50
5	66'66	64'60	62'50	60'60	58'84	57'14	55'56	54'06	52'64	51'30	50'—
6	55'54	53'76	52'08	50'50	49'02	47'62	46'30	45'04	43'86	42'74	41'66
7	47'62	46'08	44'64	43'28	42'02	40'82	39'68	38'62	37'60	36'62	35'71
8	41'66	40'32	39'06	37'88	36'76	35'72	34'72	33'78	32'90	32'06	31'25
9	37'04	35'84	34'72	33'66	32'68	31'74	30'86	30'02	29'24	28'48	26'77
10	33'33	32'30	31'25	30'30	29'42	28'57	27'78	27'03	26'32	25'65	25'—
11	30'30	29'33	28'41	27'55	26'74	25'97	25'25	24'57	23'92	23'31	22'73
12	27'77	26'88	26'04	25'25	24'51	23'81	23'15	22'52	21'93	21'37	20'83
13	25'64	24'81	24'03	23'31	22'62	21'98	21'36	20'79	20'24	19'72	19'23
14	23'81	23'04	22'32	21'64	21'01	20'41	19'84	19'31	18'80	18'31	17'86
15	22'22	21'51	20'83	20'20	19'61	19'05	18'51	18'02	17'54	17'09	16'66
16	20'83	20'16	19'53	18'94	18'38	17'86	17'36	16'89	16'45	16'03	15'62
17	19'61	18'98	18'38	17'83	17'30	16'81	16'34	15'90	15'48	15'08	14'71
18	18'52	17'92	17'36	16'83	16'34	15'87	15'43	15'01	14'62	14'24	13'88
19	17'54	16'98	16'45	15'95	15'48	15'04	14'62	14'22	13'85	13'49	13'16
20	16'66	16'13	15'62	15'15	14'70	14'29	13'88	13'51	13'16	12'82	12'50
21	15'87	15'36	14'88	14'43	14'—	13'60	13'23	12'87	12'53	12'21	11'90
22	15'15	14'66	14'20	13'77	13'37	12'98	12'63	12'28	11'96	11'65	11'36
23	14'49	14'02	13'59	13'17	12'79	12'42	12'08	11'75	11'44	11'15	10'87
24	13'89	13'44	13'02	12'63	12'25	11'90	11'57	11'26	10'96	10'68	10'41
25	13'33	12'90	12'50	12'12	11'76	11'43	11'11	10'81	10'52	10'25	10'—
26	12'82	12'40	12'02	11'65	11'31	10'99	10'68	10'39	10'12	9'86	9'61
27	12'35	11'95	11'58	11'22	10'89	10'58	10'29	10'01	9'75	9'50	9'26
28	11'90	11'52	11'16	10'82	10'50	10'20	9'92	9'65	9'40	9'16	8'93
29	11'49	11'12	10'77	10'45	10'14	9'85	9'58	9'32	9'07	8'84	8'62
30	11'11	10'75	10'41	10'10	9'80	9'52	9'26	9'01	8'77	8'55	8'33

A táblázatból kitűnik, hogy a termelékenység azonos bérhányadszinten a munkaórák csökkenésével, 100 Ft bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges azonos munkaórákon belül pedig a bérhányad csökkenésével emelkedik. Utóbbi esetben ugyanis a 100 Ft bérhányad gyakorisága csökken. A 100 Ft bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák száma helyettesíthető a 100%-os teljesítmény esetében érvényes átlagos órabérrel.

A termelékenység számértékeinek meghatározására szolgáló függvényt az alábbi rajzban láthatjuk:

A termelő munkások összes munkaóráinak számát többféleképpen lehet meghatározni. Ugyanis:

$$M = \frac{T}{t}$$

ahol M = a termelő munkások összes munkaóráinak száma,

T = termelési érték,

t = egy munkaórára eső bruttó termelési érték.

Mivel

$$t = \frac{100^2}{x \cdot z};$$

ebből következik, hogy

$$M = \frac{T \cdot x \cdot z}{100^2}$$

ahol x = a munkabérhányadnak a termelési értékhez viszonyított százaléka,

z = 100 Ft bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák száma.

Azonos eredményhez jutunk, ha a 100 Ft bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák számát szorozzuk az összes munkabér egyszázadrészával, vagyis:

$$M = \frac{100^2}{t \cdot x} \cdot \frac{T \cdot x}{100^2} = \frac{T \cdot x \cdot z}{100^2}$$

ahol

$$\frac{T \cdot x}{100^2} = \beta$$

A β értéke azt mutatja, hogy a 100 Ft bérhányad hányszor van meg a munkabér összegében. Munkabér alatt a termelő munkások bérjárulékok nélkül értelmezett munkabérét kell érteni.

Végül ugyanaz az eredmény, ha a termelő munkásoknak bérjárulékok nélkül értelmezett munkabérét osztjuk a 100%-os teljesítmény esetében érvényes átlagos órabérrel, vagyis

$$M = \frac{B}{b}$$

ahol B = összes munkabér,

b = átlagos órabér.

Minthogy

$$b = \frac{10^2}{z} \text{ és } B = \frac{T \cdot x}{100},$$

következik, hogy

$$M = \frac{\frac{T \cdot x}{100}}{\frac{10^2}{z}} = \frac{T \cdot x \cdot z}{100^2}$$

Annak érdekében, hogy a munkaórák számának meghatározását általánosítani lehessen, az 1000 Ft termelési érték előállítására szükséges munkaórák számértékeit kell megállapítani.

Ha $T = 1000$ Ft, akkor

$$M_1 = \frac{1.000}{1.000} \cdot \frac{x \cdot z}{10} = \frac{x \cdot z}{10}$$

ahol M_1 = 1000 Ft termelési érték előállítására szükséges munkaórák száma,

x = a munkabérhányadnak a termelési értékhez viszonyított százaléka,

z = 100 Ft bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák száma. ;

Azonos eredményhez jutunk, ha 1000 Ft termelési értékre eső munkabért osztjuk az átlagos órabérrel, vagyis

$$M_1 = \frac{B}{b} = \frac{\frac{T \cdot x}{100}}{\frac{1000 \cdot x}{b}} = \frac{10 \cdot x}{b}$$

Pl, ha $x = 7$, $z = 32$, akkor

$$M_1 = \frac{7 \times 32}{10} = 22.4 \text{ óra,}$$

vagy, ha $b = \frac{10^2}{32} = 3.13$ Ft, akkor

$$M_1 = \frac{10 \times 7}{3.13} = 22.4 \text{ óra}$$

$$M_1 \cdot b = 10 \cdot x = B_1$$

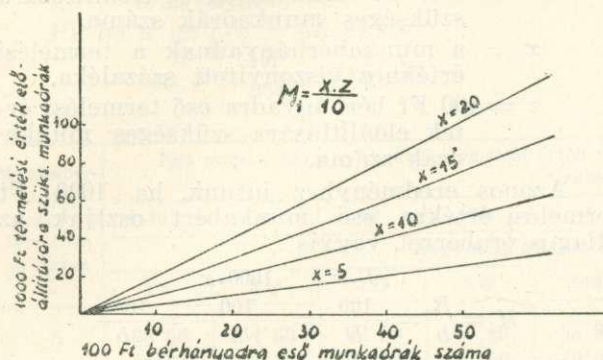
ahol B_1 = 1000 Ft termelési értékre eső munkabér.

Pl az előbbi példa esetében az 1000 Ft termelési értékre eső bérjárulékok nélkül értelmezett fizikai munkabér 70 Ft.

Az alábbi táblázat 1000 Ft termelési értékre eső munkaórák számát tünteti fel x és z , illetőleg x és b viszonyában.

Munkabér- hányad viszonya a termelési értékhez o/o	1000 forint termelési értékre eső munkaórák száma, ha az átlagos órabér 100 %-os teljesítmény esetében										
	3'33	3'23	3'13	3'03	2'94	2'86	2'78	2'70	2'63	2'56	2'50
	vagyis 100 forint bérhányadra eső termelési érték előállítására szükséges munkaórák száma										
	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
5	15'—	15'5	16'—	16'5	17'—	17'5	18'—	18'5	19'—	19'5	20'—
6	18'—	18'6	19'2	19'8	20'4	21'—	21'6	22'2	22'8	24'4	24'—
7	21'—	21'7	22'4	23'1	23'8	24'5	25'2	25'9	26'6	27'3	28'—
8	24'—	24'8	25'6	26'4	27'2	28'—	28'8	29'6	30'4	31'2	32'—
9	27'—	27'9	28'8	29'7	30'6	31'5	32'4	33'3	34'2	35'1	36'—
10	30'—	31'—	32'—	33'—	34'—	35'—	36'—	37'—	38'—	39'—	40'—
11	33'—	34'1	35'2	36'3	37'4	38'5	39'6	40'7	41'8	42'9	44'—
12	36'—	37'2	38'4	39'6	40'8	42'—	43'2	44'4	45'6	46'8	48'—
13	39'—	40'3	41'6	42'9	44'2	45'5	46'8	48'1	49'4	50'7	52'—
14	42'—	43'4	44'8	46'2	47'6	49'—	50'4	51'8	53'2	54'6	56'—
15	45'—	46'5	48'—	49'5	51'—	52'5	54'—	55'5	57'—	58'5	60'—
16	48'—	49'6	51'2	52'8	54'4	56'—	57'6	59'2	60'8	62'4	64'—
17	51'—	52'7	54'4	56'1	57'8	59'5	61'2	62'9	64'6	66'3	68'—
18	54'—	55'8	57'6	59'4	61'2	63'—	64'8	66'6	68'4	70'2	72'—
19	57'—	58'9	60'8	62'7	64'6	66'5	68'4	70'3	72'2	74'1	76'—
20	60'—	62'—	64'—	66'—	68'—	70'—	72'—	74'—	76'—	78'—	80'—
21	63'—	65'1	67'2	69'3	71'4	73'5	75'6	77'7	79'8	81'9	84'—
22	66'—	68'2	70'4	72'6	74'8	77'—	79'2	81'4	83'6	85'8	88'—
23	69'—	71'3	73'6	75'9	78'2	80'5	82'8	85'1	87'4	89'7	92'—
24	72'—	74'4	76'8	79'2	81'6	84'—	86'4	88'8	91'2	93'6	96'—
25	75'—	77'5	80'—	82'5	85'—	87'5	90'—	92'5	95'—	97'5	100'—
26	78'—	80'6	83'2	85'8	88'4	91'—	93'6	96'2	98'8	101'4	104'—
27	81'—	83'7	86'4	89'1	91'8	94'5	97'2	99'9	102'6	105'3	108'—
28	84'—	86'8	89'6	92'4	95'2	98'—	100'8	103'6	106'4	109'2	112'—
29	87'—	89'9	92'8	95'7	98'6	101'5	104'4	107'4	110'2	113'1	116'—
30	90'—	93'—	96'—	99'—	100'—	105'—	108'—	111'—	114'—	117'—	120'—

Az 1000 Ft termelési értékre és 100 Ft bérhányadra eső munkaórák számértékeinek viszonyát az alábbi rajzábrán láthatjuk:

A termelő munkások összes munkaóráinak számát számítással kell meghatározni:

$$M = \frac{T}{1000} \cdot M_1$$

ahol M = a termelő munkások összes munkaóráinak száma,

T = termelési érték,

M_1 = 1000 Ft termelési értékre eső munkaórák száma.

Pl, ha $T = 8,250.000$ Ft,

$M_1 = 22.4$ óra,

$M = 8,250 \times 22.4 = 184.800$ óra.

Az ellenőrző számítások azonos eredményt adnak:

$$M = \frac{T \cdot x \cdot z}{100^2} = 825 \times 7 \times 32 = 184.000 \text{ óra}$$

$$M = \frac{T}{t} = \frac{8,250.000}{44.64} = 184.800 \text{ óra}$$

A termelő munkásoknak bérjárulékok nélkül értelmezett összes munkabére:

$$B = \frac{T \cdot x}{100} = \frac{8,250.000 \times 7}{100} = 577.000 \text{ Ft.}$$

Az átlagos órabér pedig:

$$b = \frac{\frac{T \cdot x}{100}}{\frac{T \cdot x \cdot z}{100^2}} = \frac{B}{M} = \frac{577.500}{184.800} = 3.13 \text{ Ft.}$$

Az átlagos órabér tehát a társadalmi termelésből felosztásra kerülő beralap és a végzett munka mennyisége és minősége arányában felhasznált összes munkaórák számának hányadosa.

A szükséges munkáslétszámot úgy kapjuk meg, hogy az összes munkaórák számát osztjuk egy munkás évi munkaóráinak számával.

$$L = \frac{M}{m}, \text{ ahol } L = \text{szükséges munkáslétszám,}$$

M = munkások összes munkaóráinak száma,

m = egy munkás évi munkaóráinak száma.

Ha $M = 10.000$, akkor

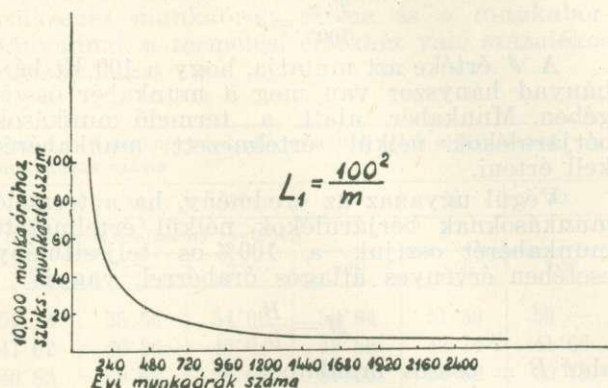
$$L_1 = \frac{100^2}{m}$$

Pl eddigi példánk esetében, ha $m = 2000$ óra,

$$L = \frac{184.800}{2000} = 92 \text{ fő}$$

$$L' = \frac{10.000}{2000} = 5 \text{ fő}$$

Az alábbi rajzábra a 10.00 munkaórára eső munkáslétszámot ábrázolja az egy munkásra eső munkaórák számának függvényében.

Az egy munkaórára eső nettó termelési értéket úgy kapjuk meg, hogy az egy munkaórára eső bruttó termelési értéket szorozzuk az egység- és anyaghányad különbségével.

Pl. A felvett példa esetében:

$$t_1 = t \cdot 0.35 = 44.64 \cdot 0.35 = 15.62 \text{ Ft.}$$

Kérdés, hogy a megállapított összefüggéseknek van-e gyakorlati jelentőségük?

A válasz nyilvánvalóan igenlő. A kimunkált összefüggéseknek ismeretében egészen új alapokra lehet fektetni a tervkészítés munkáját.

Kizárólag arra van szükség, hogy a tervkészítés időszakában felhasználjuk az alapul vett eredménykimutatás és statisztikai számvitel kiértékelt adatait és ezeknek az adatoknak birtokában meghatározzuk a következő időszak tervfeladatait. Ezeket a soron következő feladatokat azonban a szocialista iparvezetés és iparfejlesztés törvényszerű összefüggéseinek figyelembevételével kell meghatározni.

A minőségi tervezés feltétlen progresszivitást jelent. Az egymást követő vállalati tervekben törvényszerűen kell emelkednie a termelékenységnek és csökkennie az önköltségnek.

A megállapított összefüggéseknek jelentősége ebben nyilvánul meg.

A tervmunkának konkrét, vagyis meghatározott célkitűzése lesz.

Eljött az ideje annak, hogy a tervbázis adataihoz képest — iparáganként vagy termelési ágazonként és azon belül üzemenként — tudunk irányértékeket, mutatószámokat központilag meghatározni.

Eljött az ideje annak, hogy a tervezés áttekinthetőbb és egyszerűbb lesz, mert az adatok meghatározásának kölcsönhatását is felmérhetjük.

A vállalati tervek konkrét feladatok meghatározását fogják jelenteni a műszaki, pénzügyi és gazdasági vezetés számára, mert az előre közölt irányszámoknak és mutatószámoknak döntő hatása lesz a technikai anyag- és regionormák javítása, a gépi berendezés technikai fejlesztése, a gépi kapacitás jobb kihasználása, a belső munkanélküliség megszüntetése stb. irányában.

Az egymást követő tervkészítési időszakokban a tervezés progresszivitását százalékosan is lehet közölni bármely irányértékre vonatkozó

lag. Így pl a termelékenység százalékos emelkedése:

$$t_{\%} = \frac{\left(\frac{100^2}{x_1 z_1} - \frac{100^2}{x \cdot z} \right)}{100^2} \cdot x \cdot z$$

A gazdasági fejlődés törvényszerűségének megfelelően minden egyes vállalat adott iparági fejlődési fokba sorolható be. A vállalati törzsszám kifejezheti a termelés és vállalatvezetés minőségét.

Fontos szempont az is, hogy a tervmunka összefüggéseiről segédtablákat lehet szerkeszteni és ezeket rendszeresíteni lehet a tervgazdálkodás egész területén.

De még ennél is fontosabb az, hogy a tervkészítés technikáját az új káderek ezrei sajátíthatják el a legrövidebb idő alatt.

Így lesz a tervmunka élő valósággá, a szocializmus építésének állandó eszközévé.

О планировании. — В целях развития работ по составлению планов необходимо установить закономерные связи в планировании.

Производство в условиях социализма носит характер планового хозяйства, основанием которого является правильно составленный план.

Автор излагает методы исчисления основных показателей для планирования и дает указания по практическому применению их при составлении планов. Благодаря составленным на основании этих указаний вспомогательных таблиц планирование может освоить быстро и единообразно все те, которые имеют дело с планированием, и таким образом планирование может стать постоянным средством строения социализма.

Sur le travail planifié. — En vue du développement qualitatif du travail planifié il faut déterminer les corrélations régulières de ces travaux. La forme de production dans le socialisme est l'économie planifiée dont la base principale est le plan bien dressé. L'auteur explique comment faut-il calculer les nombres-indicateurs les plus importants et donne renseignements sur l'emploi pratique de ces nombres en dressant le plan. Avec l'aide des tableaux élaborés sur ces bases on peut acquérir rapidement les connaissances d'une élaboration uniforme des projets de sorte que le travail planifié devient un moyen constant de la progression du socialisme.

Über die Planarbeit. — Die Steigerung der Arbeitsbeschaffenheit verlangt die Feststellung der gesetzmässigen Zusammenhänge der Planarbeit. Die Weisere Zahlen der Planungen sind genau zu ermitteln, diesbezüglich und hinsichtlich ihrer praktischen Anwendung dient Verf. mit einigen Ratschlägen, bzw. Hilfstafeln, die eine schnelle und einheitliche Anfertigung der Pläne ermöglichen.

ERDŐRENDEZÉSÜNK HELYZETE ÉS FELADATAI ERDÉSZETÜNK TERVGAZDASÁGÁBAN

Iby Gábor

634.928:338.984.3(4:9)

Erdőgazdaságunk termelőszervezetének újjáépítése során lépten-nyomon nehézségeket okozott az, hogy a nép tulajdonában jutott erdőgazdaságról mérnöki alapossággal készített pontos helyzetkép nem áll rendelkezésünkre. A hiány felmerült mind általános közgazdasági tervezési, mind üzemgazdasági, mind vállalati pénzügyi vonalon. Tárgyalásokon résztvevő szakemberek majdnem minden esetben határozottan és vita nélkül megállapították, hogy ezt a hiányt egyes-egyedül jól kiépített, helyesen működő erdőrendezés által összeállított erdőgazdasági üzemtervek tudnák pótolni. Sok szóbeli vita és ismertetés hangzott el ennek alapján erdőrendezésünk fontosságáról, annak erdészeti szervezetünkben való helyzetéről és jövő szervezeti kialakulásáról, de szaksajtónk — annak ellenére, hogy az erdőgazdaságnak csaknem minden egyes kérdésével részletesen foglalkozott — ehhez a kérdéshez nem nyúlt hozzá. Történt ez azért, mert az erdőrendezés kérdésének sokrétűsége, bonyolult volta, közgazdasági fontossága a helyzetnek és a kérdésnek olyan pontos ismeretét követeli meg a szakemberektől, hogy ehhez hozzányúlni és ezzel foglalkozni a nagynyilvánosság előtt az arra legilletékesebbek fejlődésünk jelenlegi szakaszában nem tartották célszerűnek.

Miután erdőgazdasági szervezetünk fejlődésének egy újabb szakaszába léptünk és szocialista tervgazdaságunk első ötéves terve január elsejével elkezdődött, időszerűnek látszik, hogy a témával a tervgazdaság szempontjából

immár a nagynyilvánosság előtt foglalkozzunk, mivel az erdőrendezés a tervszerű erdőgazdálkodás legfontosabb eszköze.

Tanulmányom, mely legfeljebb szerény kezdetek lehet egy megindítandó vitának, főleg abból a szempontból fog az erdőrendezés kérdésével foglalkozni, hogy azt tervszerű erdőgazdálkodásunk gépezetébe milyen szempontok figyelembevételével és hogyan volna kívánatos beépíteni. Érinti továbbá azokat a vonalakat, ahol az erdőrendezés kérdésével szocialista gazdálkodásunk a múlttól eltérő követelményekkel lép fel.

Tanulmányomat az alábbi négy részre tagolom:

- I. Az erdőrendezés rövid történeti áttekintése.
- II. Az erdőrendezés legújabb fejlődési irányai.
- III. Az erdőrendezés feladatai a tervgazdaságban és
- IV. Erdőrendezésünk helye tervgazdálkodásunk szervezetében.

I. Erdőrendezés történeti áttekintése.

Az erdőrendezés a tőkés gazdasági rendszer kezdetén alakult ki és ennek megfelelően történelmi fejlődése szorosan követi annak alakulását. Kialakulása a tulajdonosnak és a társadalmi rendnek „az erdővel szemben támasztott azon kívánságától fakad, hogy az erdő mindenkor faszükségletét fedezni tudja és így a fa-